

Trump, Importtarieven en de Dreiging voor Europa

Donald Trump heeft voor de tweede keer de sleutel van het Witte Huis in handen en schudt direct de wereldeconomie op. Zijn boodschap aan bedrijven is dreigend: produceer in de VS of betaal torenhoge importtarieven. Het is een moderne herhaling van de Smoot-Hawley Tariff Act uit 1930, een maatregel met desastreuze gevolgen.

De Smoot-Hawley Tariff Act was bedoeld om Amerikaanse industrie en landbouw te beschermen na de beurskrach van 1929. Door buitenlandse producten duurder te maken, zouden binnenlandse bedrijven profiteren. Maar het plan faalde. Andere landen reageerden met eigen tarieven, de wereldhandel kromp, en de VS verloor belangrijke exportmarkten. Het gevolg was een handelsoorlog die de Grote Depressie alleen maar verergerde.

Waarom hielpen andere importtarieven in de geschiedenis wél, terwijl Smoot-Hawley dat niet deed? Succesvolle tarieven, zoals in de late 19e eeuw, werden ingezet in een tijd van opkomende industrialisatie en versterkten sectoren die konden concurreren. Smoot-Hawley daarentegen werd ingevoerd

tijdens een wereldwijde crisis, toen protectionisme vooral tegenwerking opriep en een al kwetsbare economie verder verzwakte.

Trump lijkt dezelfde fout te maken. Zijn eerdere handelsconflicten, met name tegen China en de EU, hebben de wereldhandel al verstoord. Nu zet hij nog sterker in op economisch nationalisme. Voor Europa is dit een serieuze dreiging. Duitse auto's, Franse wijn, en Nederlandse hightechproducten kunnen het doelwit worden van nieuwe Amerikaanse tarieven. Europese bedrijven kunnen worden gedwongen te investeren in productie in de VS, wat kapitaal weghaalt uit Europa.

Maar in deze dreiging schuilt ook een kans. Europa kan deze crisis aangrijpen om zijn strategische onafhankelijkheid te versterken. Minder afhankelijkheid van de VS, meer investeringen in eigen industrie, en verdiepen van handelsrelaties met andere groeiemarkten zoals China en India. Een sterker intern productie-netwerk kan de klap van Trumps protectionisme verzachten.

Ironisch genoeg kan Trumps beleid ook de VS schaden. Hogere tarieven betekenen hogere kosten voor Amerikaanse bedrijven en consumenten. Productie terughalen naar de VS klinkt goed in theorie, maar is duur en inefficiënt, vooral voor sectoren die afhankelijk zijn van wereldwijde toeleveringsketens. Zoals in de jaren '30 zullen die kosten uiteindelijk op de consument worden afgewenteld.

De geschiedenis leert dat protectionisme korte termijnwinst kan bieden, maar vaak tot lange termijnverliezen leidt. Als Europa en andere landen terugslaan met eigen tarieven, kan de VS exportmarkten verliezen, net zoals bij Smoot-Hawley.

Europa moet kiezen: reageert het afwachtend of grijpt het deze crisis aan om sterker uit de strijd te komen? Één les is duidelijk: een herhaling van het Smoot-Hawley-scenario zal niet alleen Europa, maar ook de VS zelf zwaar treffen.

Yuri Hazeleger
joet@joet.nl